

CONSEIL D'ETAT
LEGISLATION

16-03-2018

RAAD VAN STATE
WETGEVINGVlaamse
Regering

63178/1.

Ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van ... tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van een aantal bepalingen van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999, zoals gewijzigd op 4 mei 2012 te Genève

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van ... tussen de Federale Overheid, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitvoering van een aantal bepalingen van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999, zoals gewijzigd op 4 mei 2012 te Genève

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

Ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van ... tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake de uitvoering van sommige bepalingen van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Genève op 4 mei 2012

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 4 mei 2012 werd een akkoord bereikt over de amendering van het Protocol van Göteborg onder het LRTAP-Verdrag. Hierbij werden onder meer nationale emissiereductiedoelstellingen vastgelegd voor het jaar 2020. De reductiedoelstellingen waartoe België zich kon engageren, werden vastgesteld op de vergadering van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL) van 27 april 2012. De ICL besliste eveneens dat de verdeling van de inspanningen over de gewesten zou verzekerd worden middels een samenwerkingsakkoord, dat aan de betrokken regeringen en parlementen zou worden voorgelegd gelijktijdig met de instemmingsinstrumenten voor het Protocol.

Op haar vergadering van 12 november 2015 hechtte de ICL haar goedkeuring aan het ontwerp van samenwerkingsakkoord. Op 6 juli 2016 verklaarde het Overlegcomité zich akkoord met het ontwerp van samenwerkingsakkoord en verzocht het de federale en de gewestelijke overheden de ratificatieprocedure voor het geamendeerde Protocol van Göteborg zo snel mogelijk af te werken. Deze ratificatieprocedure gaat gepaard met de goedkeuring van het voorliggende samenwerkingsakkoord.

De problemen van grensoverschrijdende luchtverontreiniging hebben in 1979 binnen de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE) geleid tot het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (LRTAP). Het Verdrag is afgesloten te Genève op 13 november 1979 en is door België goedgekeurd door de wet van 9 juli 1982. Het Verdrag is op 16 maart 1983 in werking getreden.

De 51 Partijen bij dit Verdrag verplichten zich ertoe om een beleid en strategieën te ontwikkelen voor emissiereductie van polluenten die grensoverschrijdende luchtverontreiniging veroorzaken en om tevens deel te nemen aan een bewakings- en evaluatieprogramma van het transport van de emissie over lange afstand. De activiteiten van de organen van het Verdrag hebben inmiddels geleid tot acht protocollen, die alle in werking zijn getreden en mede geratificeerd zijn door België. Het meest recente Protocol is het Protocol ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, ondertekend te Göteborg in 1999 en beoogt de reductie van atmosferische emissies van stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxiden (SO₂), vluchtige organische stoffen (VOS) en ammoniak (NH₃) (Protocol van Göteborg). In het Protocol van Göteborg worden voor de betrokken polluenten nationale emissieplafonds opgelegd en worden installatievoorschriften, (veelal in de vorm van emissiegrenswaarden) en productnormen vastgesteld voor diverse sectoren en activiteiten.

Het Protocol van Göteborg is in werking getreden op 17 mei 2005, nadat het door 16 partijen werd geratificeerd. België ratificeerde het Protocol op 13 september 2007.

Het gemengde karakter van het Protocol van Göteborg werd vastgesteld in de Werkgroep Gemengde Verdragen van 22 september 2000. Het Protocol van Göteborg is een juridisch

bindende overeenkomst. Het gemengde karakter van de amendering werd vastgesteld in de Werkgroep Gemengde Verdragen van 25 februari 2014.

Met de amendering van het Protocol van Göteborg in mei 2012 werden de volgende belangrijke resultaten geboekt:

- de vooruitgang die sinds 1999 geboekt is op het niveau van de Europese Unie (EU) werd geconsolideerd in een internationale overeenkomst (zowel inzake brongerichte maatregelen als inzake de impact op totale emissies);
- verbeterde toegankelijkheid tot het Protocol van Göteborg, in de eerste plaats voor de ex-USSR-republieken, door de opname van voldoende ruime overgangstermijnen. Deze partijen ratificeerden het oorspronkelijke Protocol van Göteborg niet. Door hen van nabij te betrekken bij de onderhandelingen over de amenderingen wordt gehoopt dat zij dat ditmaal wel zullen doen. De deelname van deze landen aan de reductie-inspanningen is belangrijk gelet op het grensoverschrijdende karakter van de emissies.

De amendering werd afgerond tijdens de vergadering van het Uitvoerend Orgaan van het LRTAP-Verdrag van mei 2012 middels de beslissingen 2012/1 en 2012/2. De onderhandelingen over de amendering van dit Protocol waren al enkele jaren aan de gang en hadden enerzijds betrekking op de installatievoorschriften en de productnormen en anderzijds op de emissieplafonds.

De emissiegrenswaarden en productnormen komen grotendeels overeen met de bepalingen uit EU-regelgeving (voornamelijk de RIE-Richtlijn (2010/75/EU) en diverse BREF-documenten (BREF staat voor *Best Reference*, hierin wordt voor elke sector nagegaan wat de BBT zijn)). De emissieplafonds zijn berekend op basis van de verwachte groei in activiteiten en energieverbruik en de evolutie van de emissie onder huidig EU-beleid. De emissieplafonds gelden voor 2020 en zijn lager dan de emissieplafonds die gelden sinds 2010, vastgesteld in de Richtlijn 2001/81/EG van 23 oktober 2001 inzake nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen (NEC-Richtlijn). Dit impliceert dat de emissies in elk gewest verder zullen moeten dalen dan de huidig geldende gewestelijke NEC-emissieplafonds (zoals vastgelegd door de ICL van 16 juni 2000) om tegen 2020 de doelstellingen van het geamendeerde Protocol van Göteborg te realiseren. Bovendien zijn bij de amendering zijn ook emissieplafonds voor PM_{2,5} opgenomen.

Voor de implementatie van de amenderingen aan het Protocol van Göteborg dringt een samenwerkingsakkoord zich op. De doelstellingen die in het Protocol van Göteborg zijn opgenomen en dan specifiek de emissieplafonds, werden immers aangescherpt en vereisen inspanningen van de 3 gewesten én van de federale overheid. Het is dan ook noodzakelijk om de afspraken over de te nemen inspanningen vast te leggen. De inspanningen van de gewesten gaan over het naleven van de emissieplafonds en over emissierapportering, de inspanningen van de federale overheid hebben betrekking op concrete maatregelen.

Vóór de vergadering van het Uitvoerend Orgaan van mei 2012 werden de emissiereducties waartoe België zich wou engageren in het kader van de amendering van het Protocol van Göteborg vastgesteld door de ICL (schriftelijke vergadering van 27 april 2012). Waar in het Protocol van Göteborg uit 1999 absolute emissieplafonds zijn opgenomen die gelden vanaf 2010, is er bij de amendering voor gekozen om procentuele reductiedoelstellingen ten opzichte van het referentiejaar 2005 op te nemen, geldend vanaf 2020. Tabel 1 bevat de in 2012 gerapporteerde emissies voor 2005 en de hieruit afgeleide Belgische emissieplafonds voor 2020. De haalbaarheid van de emissieplafonds werd geëvalueerd door emissieprognoses tot 2020 voor stationaire bronnen uit de drie gewesten en een nationale emissieprognose voor mobiele bronnen (transport) op te tellen en te vergelijken met de emissieplafonds zoals voorgesteld in het geamendeerde Protocol. De prognoses houden rekening met het bestaande en geplande beleid, de aard en de emissies van de betrokken sectoren in elk van de gewesten en het potentieel om in elk van de gewesten de emissies verder te reduceren. Deze prognoses staan eveneens vermeld in tabel 1.

Uit de analyse bleek dat de voorgestelde emissieplafonds voor België haalbaar waren, rekening houdend met het door de gewesten, de federale overheid en de EU gevoerde beleid. Uit tabel 1 blijkt dat zij zelfs iets hoger liggen dan de prognoses voor 2020, zoals beschikbaar tijdens de onderhandelingen. Deze marge is te verantwoorden gelet op de bestaande onzekerheden.

Tabel 1: Emissies, doelstellingen en emissieprognoses voor België

	BE			VG	BHG	WG	transport	BE
	emissies 2005 (d.d. 2012)	GP doelstellingen 2020		emissieprognoses 2020				
	kton	% t.o.v. 2005	kton/jaar	kton				
NO _x	291,0	41%	171,7	56,9	2,3	43,0	68,0	170,2
SO ₂	145,2	43%	82,8	44,5	2,0	25,7	1,0	73,2
PM _{2,5}	24,4	20%	19,5	6,7	0,2	5,8	5,0	17,7
VOS	142,7	21%	112,7	63,5	4,0	29,6	15,0	112,1
NH ₃	71,3	2%	69,9	41,2	0	24,9	1,0	67,1

Het samenwerkingsakkoord heeft tot doel de inspanningen voor het bereiken van de emissieplafonds uit het geamendeerde Protocol van Göteborg die gelden vanaf 2020, te verdelen over de gewesten. De ICL van 27 april 2012 legde tevens de inspanningen voor de stationaire bronnen in de drie gewesten en een nationaal, nog op te splitsen, emissieplafond voor transport vast. Daarnaast werd beslist dat de rechtszekerheid van de verdeling zou verzekerd worden middels een samenwerkingsakkoord, dat aan de betrokken regeringen en parlementen zou worden voorgelegd gelijktijdig met de instemmingsinstrumenten voor het Protocol van Göteborg.

Op haar vergadering van 24 september 2013 besliste de ICL dat de emissieplafonds voor mobiele bronnen over de gewesten zouden worden verdeeld op basis van het procentuele aandeel van elk gewest in de gerapporteerde transportemissies voor de periode 2010-2012 op basis van de LRTAP-rapportering van februari 2014.

Deze twee ICL-beslissingen werden geïntegreerd in een ontwerp van samenwerkingsakkoord waarmee de ICL zich op 12 november 2015 akkoord verklaarde. Gelet op de bestaande problemen voor het voldoen aan de verplichtingen uit de richtlijnen inzake luchtkwaliteit (specifiek de normen voor PM₁₀ en NO₂) wordt ervoor gekozen om in dit samenwerkingsakkoord de in tabel 1 vermelde prognoses van de gewesten op te nemen als emissieplafond voor de gewesten en dus niet te vertrekken van een verdeling van het (hogere) emissieplafond dat resulteert uit de procentuele reductiedoelstellingen uit het Protocol. Dit resulteert in gewestelijke emissieplafonds voor 2020 zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Emissieplafonds vanaf 2020 (kton)

	VG	WG	BHG
NO _x	97,7	68,0	4,4
SO ₂	45,3	25,9	2,0
PM _{2,5}	9,8	7,6	0,3
VOS	71,7	35,8	4,6
NH ₃	41,8	25,3	0,0

In het Protocol van Göteborg zijn relatieve doelstellingen t.o.v. 2005 opgenomen, wat betekent dat de absolute doelstelling (vanaf 2020) wijzigt wanneer de emissie-inventaris voor 2005 wordt aangepast op basis van nieuwe inzichten. In het samenwerkingsakkoord worden alleen absolute gewestelijke gegevens vermeld. Om rekening te houden met het absolute Belgische plafond, is een formule opgenomen in artikel 7 die aangeeft hoe het absolute plafond voor de gewesten wijzigt bij een wijziging van de gewestelijke emissie-inventaris (om te garanderen dat de gezamenlijke inspanning van de 3 gewesten resulteert in de opgelegde procentuele reductieverplichting).

Tabel 1 bevat de emissies 2005 en hieruit afgeleide doelstellingen zoals gerapporteerd in 2012 bij de totstandkoming van het geamendeerde Protocol. Een emissie-inventaris is dynamisch en wordt voortdurend bijgesteld op basis van de meest recente informatie. De gerapporteerde emissies voor België zijn sinds de vaststelling van de reductiedoelstellingen al sterk gewijzigd, zoals blijkt uit tabel 3.

Tabel 2: Meest recente emissies voor België (kton)

	gegevens uit 2012		gegevens uit 2015			Gegevens uit 2015*		
	<i>emissies</i> 2005	<i>emissies</i> 2010	<i>emissies</i> 2005	<i>emissies</i> 2010	<i>emissies</i> 2013	<i>emissies</i> 2005	<i>emissies</i> 2010	<i>emissies</i> 2013
NO _x	291,0	220,7	307,7	231,8	199,5	293,1	217,9	186,4
SO ₂	145,2	64,0	142,9	60,5	45,5	142,9	60,5	45,5
PM _{2,5}	24,4	17,3	35,8	35,9	33,1	35,8	35,9	33,1
VOS	142,7	107,0	183,9	153,7	136,7	145,8	115,9	100,1
NH ₃	71,3	67,7	68,4	65,0	62,2	68,4	65,0	62,2

De gegevens voor NO_x, NMVOS en PM_{2,5} zijn het sterkst gewijzigd. Voor PM_{2,5} is dit vooral te wijten aan nieuwe gegevens over het residentiële houtgebruik (voor verwarming) en de bijhorende emissiefactor. Deze wijziging wordt opgevangen doordat er met relatieve doelstellingen wordt gewerkt. De wijzigingen voor NMVOS en NO_x hebben in belangrijke mate te maken met de opname van een nieuwe bron in de emissie-inventaris (emissies uit landbouwgronden, tot voorheen werden hiervoor enkel NH₃-emissies in kaart gebracht). Deze emissiebron valt dan ook onder het toepassingsgebied van de flexibiliteit (zie verder). Daarom worden in tabel 3 voor de volledigheid de emissies gegeven zonder deze bron (kolom 2015*).

In het samenwerkingsakkoord is ervoor gekozen om niet de meest recente cijfers te vermelden, maar de cijfers zoals die op tafel lagen bij de amendering van het Protocol van Göteborg. Hiervoor zijn 2 redenen:

- traceerbaarheid: de cijfers die zijn opgenomen in het samenwerkingsakkoord zijn overgenomen uit een ICL-beslissing (of voor de verdeling van transport een toepassing ervan);
- ook al zouden de meest recente cijfers worden opgenomen, dan nog moet er voorzien worden in een formule die rekening houdt met toekomstige wijzigingen van de emissie-inventaris.

De toepassing van de formule die is opgenomen in artikel 7, leidt vanaf 2020 tot de plafonds zoals opgenomen in tabel 4.

Tabel 3: Emissieplafonds vanaf 2020 (kton)

		<i>VG</i>	<i>WG</i>	<i>BHG</i>
<i>oorspronkelijk</i>	NO _x	97,7	68,0	4,4
	SO ₂	45,3	25,9	2,0
	PM _{2,5}	9,8	7,6	0,3
	VOS	71,7	35,8	4,6
	NH ₃	41,8	25,3	0,0
<i>aangepast</i>	NO _x	96,3	70,1	5,1
	SO ₂	44,0	26,0	1,8
	PM _{2,5}	15,3	11,0	0,5
	VOS	73,1	36,6	4,8
	NH ₃	42,5	21,8	0,0

In het samenwerkingsakkoord is een bepaling opgenomen over de procedure bij overschrijding van een emissieplafond door een gewest. Het uitgangspunt daarbij is dat elk gewest de nodige maatregelen neemt om een overschrijding van zijn emissieplafonds te vermijden. Indien dit toch het geval is, kan het gewest in kwestie nagaan of de overschrijding kan worden gecompenseerd binnen België zonder dat het Belgische plafond wordt overschreden. Als dat het geval is, volstaat het dat dat gewest dit aan de andere gewesten en de federale overheid meedeelt. Als dat niet het geval is, en de overschrijding van het gewestelijke plafond ook leidt tot een overschrijding van het Belgische plafond, zal het gewest dat zijn emissieplafond overschrijdt, moeten nagaan of het in aanmerking komt om gebruik te kunnen maken van de in het Protocol van Göteborg voorziene flexibiliteitsmechanismen. Indien niet, resteert enkel de keuze om zo snel mogelijk extra reductiemaatregelen te implementeren door het gewest in kwestie. Als dat niet gebeurt, is de overschrijding van het Belgische plafond de verantwoordelijkheid van dat gewest.

Flexibiliteitsmechanismen zijn in het Protocol van Göteborg opgenomen om tegemoet te komen aan de onzekerheden bij de emissie-inventarisatie en de regelmatige bijstelling van de emissie-inventaris. De concrete aanleiding was het feit dat heel wat partijen problemen hebben met de naleving van hun emissieplafond voor NO_x, wat in grote mate te wijten is aan de emissies van dieserverkeer die, in tegenstelling tot wat werd vooropgesteld bij het vastleggen van de emissieplafonds, niet zijn afgenomen (per afgelegde kilometer) zoals berekend bij de totstandkoming van het Protocol van Göteborg. De testcycli die gebruikt worden voor het evalueren van de normen, weerspiegelen onvoldoende de reële rijomstandigheden wat ertoe leidt dat de steeds strengere normen niet leiden tot een daling van de emissies in reële omstandigheden. Deze normen worden op Europees niveau vastgesteld en opgelegd, wat betekent dat de individuele partijen zelf onvoldoende maatregelen kunnen nemen om deze situatie te remediëren. Bovendien is de impact hiervan zo groot (in België leidt dit in 2010 tot ca. 48 kton meer NO_x) dat dit onmogelijk kan gecompenseerd worden door andere maatregelen (in de transportsector of in andere sectoren).

De flexibiliteitsmechanismen zijn in het Protocol van Göteborg voorlopig in algemene termen voorzien. De modaliteiten en criteria voor de toepassing ervan werden uitgewerkt in richtsnoeren zoals vastgelegd in beslissingen 2012/3, 2012/4 en 2012/12 van het Uitvoerend Orgaan. Verder werd een informeel document beschikbaar gesteld met gedetailleerde toelichting bij deze richtsnoeren. Het doel van de flexibiliteitsmechanismen is dat partijen die een emissieplafond overschrijden, hetzij hun emissieplafond, hetzij hun emissie-inventaris kunnen aanpassen indien de overschrijding het gevolg is van:

- een bijstelling van emissiefactoren op technische gronden (en dus bijvoorbeeld niet omdat de voorziene maatregelen niet werden genomen);
- het opnemen van nieuwe categorieën in de emissie-inventaris (en dus niet van nieuwe bronnen in al bestaande categorieën);
- een stijging van de emissies ten gevolge van een aanpassing van de methodologie van inventarisatie.

De voornaamste verplichting voor de gewesten is het naleven van de emissieplafonds en dus het nemen van maatregelen die hiertoe leiden. Een andere verplichting is de jaarlijkse inventarisatie van de emissies van de betrokken polluenten (SO₂, NO_x, PM_{2,5}, VOS en NH₃). Deze taak wordt nu al volledig ingevuld door de gewesten. De compilatie van de gewestelijke gegevens gebeurt door IRCEL, op basis waarvan de Belgische inventaris wordt gerapporteerd.

De emissieplafonds worden verdeeld over de gewesten. De bijdrage van de federale overheid bestaat erin dat zij maatregelen neemt die bijdragen tot het behalen van de emissiereductiedoelstellingen. In overleg tussen de gewestelijke overheden en de federale overheid is een aantal maatregelen in de transportsector vastgesteld waartoe de federale overheid zich engageert als bijdrage tot het bereiken van de doelstellingen. In het samenwerkingsakkoord worden deze maatregelen opgelijst. De lijst van maatregelen werd goedgekeurd door de Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 12 november 2005.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 beschrijft de doelstelling van het samenwerkingsakkoord: het verdelen van de inspanningen voor het bereiken van de emissieplafonds uit het geamendeerde Protocol van Göteborg die gelden vanaf 2020.

Artikel 2 definieert een aantal termen die aan bod komen in het samenwerkingsakkoord.

Artikel 3 bevat de emissieplafonds voor België, zowel de relatieve emissieplafonds uit het Protocol als, ter informatie, de absolute plafonds waarin dit resulteert op basis van de meest recente gerapporteerde emissies.

In **artikel 4** worden in paragraaf 1 de absolute emissieplafonds vermeld die door elk gewest moeten worden nageleefd, en wordt verduidelijkt dat deze plafonds zijn gebaseerd op gebruikte brandstofhoeveelheden (voor de transportsector).

Artikel 5 stelt dat de gewesten het nodige moeten doen om hun gewestelijke emissieplafonds na te leven. Hierbij wordt enkel gerefereerd aan de totale plafonds, wat betekent dat de gewesten de mogelijkheid hebben om hogere transportemissies te compenseren door bijkomende reducties op stationaire bronnen en omgekeerd.

Artikel 6 behandelt de emissie-inventarisatie en -rapportering. In dit artikel wordt gesteld dat de gewesten hun emissie-inventaris steeds actueel moeten houden (op basis van wetenschappelijke inzichten en internationale richtlijnen) en de andere gewesten moeten informeren over aanzienlijke wijzigingen, gezien de mogelijke impact op het al dan niet respecteren van de nationale emissieplafonds.

Terwijl in het Protocol van Göteborg relatieve emissieplafonds zijn vastgesteld ten opzichte van 2005, worden in artikel 4 van het samenwerkingsakkoord absolute gewestelijke plafonds vastgelegd. Om te vermijden dat een wijziging van de emissiegegevens voor het jaar 2005 ertoe leidt dat de som van de absolute gewestelijke plafonds hoger uitkomt dan de absolute Belgische doelstelling, is in **artikel 7** een formule opgenomen die de absolute gewestelijke plafonds zo wijzigt in functie van de emissie-inventaris voor 2005, dat de nationale doelstelling steeds wordt nageleefd. In het Protocol van Göteborg zijn immers flexibiliteitsmechanismen voorzien die toelaten dat, onder de volgende voorwaarden, de emissieplafonds of de emissie-inventaris (voor de evaluatie van de reductiedoelstellingen) worden aangepast:

- in de emissie-inventaris categorieën zijn opgenomen die nog niet gekend waren op het moment dat het emissieplafond werd vastgesteld;
- emissiefactoren significant zijn gewijzigd t.o.v. het moment dat de emissieplafonds werden vastgesteld;
- de methodologie voor de berekening van de emissies werd gewijzigd t.o.v. het moment dat de emissieplafonds werden vastgesteld met een belangrijke impact op de berekende emissies.

In **artikel 8** wordt de procedure beschreven die binnen België zal worden gevolgd indien één of meerdere gewesten hun emissieplafonds niet naleven en van deze mechanismen gebruik willen maken.

Artikel 9 stelt dat de gewesten de nodige informatie ter beschikking zullen stellen aan de federale overheid, voor de beoordeling van de haalbaarheid van overwogen maatregelen. Hoofdstuk IV omschrijft de verplichtingen van de federale overheid. In paragraaf 1 van **artikel 10** wordt in algemene termen gesteld dat de federale overheid, in samenspraak met de gewesten, maatregelen zal nemen voor de reductie van de emissies van SO₂, NO_x, PM_{2,5}, VOS en NH₃ en dat zij bij het uitwerken van ander beleid (bv. inzake transport of

klimaat) rekening zal houden met de impact van dat beleid op de emissies van luchtpolluenten. In paragraaf 2 worden de maatregelen opgelijst die de federale overheid in het kader van dit samenwerkingsakkoord zal nemen.

Artikel 11 betreft de opvolging van de verplichtingen in het kader van dit samenwerkingsakkoord. Voor wat betreft het naleven van de gewestelijke emissieplafonds, zal dit gebeuren middels de gewestelijke emissie-inventarissen die de basis vormen voor de nationale emissierapportering.

Artikel 12 regelt de behandeling van geschillen.

Artikel 13 stelt dat het samenwerkingsakkoord voor onbepaalde duur wordt gesloten en dat een opzeggingstermijn van 12 maanden geldt.

Artikel 14 regelt de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

24 NOV. 2017**24 NOV. 2017**

Accord de coopération du entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif à l'exécution d'un certain nombre de dispositions du Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la réduction de l'acidification, de l'eutrophisation et de l'ozone troposphérique, avec annexes, signés à Göteborg le 30 novembre 1999, tels que modifiés le 4 mai 2012 à Genève	Samenwerkingsakkoord van tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van een aantal bepalingen van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999, zoals gewijzigd op 4 mei 2012 te Genève
Vu l'article 39 de la Constitution ;	Gelet op artikel 39 van de Grondwet;
Vu la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, notamment l'article 6, § 1er, II, 1°, modifié par la loi spéciale du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat, et l'article 92bis, § 1er, inséré par la loi spéciale du 8 août 1988 et modifié par la loi spéciale du 16 juillet 1993 ;	Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 6, §1, II, 1°, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur en artikel 92bis, §1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
Vu la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, notamment l'article 42 ;	Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, artikel 42;
Vu la loi du 9 juillet 1982 portant approbation de la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, faite à Genève le 13 novembre 1979 (Convention LRTAP) ;	Gelet op de wet van 9 juli 1982 houdende goedkeuring van het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, opgemaakt te Genève op 13 november 1979 (LRTAP-Verdrag);
Vu le décret du 25 mars 2004 portant assentiment au Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la réduction de l'acidification, de l'eutrophisation et de l'ozone troposphérique, fait à Göteborg, le 30 novembre 1999 (Région wallonne) ; vu le décret du 7 mai 2004 portant assentiment au Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la réduction de l'acidification, de l'eutrophisation et de l'ozone troposphérique,	Gelet op het decreet van 25 maart 2004 houdende instemming met het Protocol van het Verdrag van 1979 over de grensoverschrijdende luchtverontreiniging ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon in de omgevingslucht, gedaan te Göteborg op 30 november 1999 (Waalse gewest); gelet op het decreet van 7 mei 2004 houdende instemming met het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon

avec annexes, signés à Göteborg le 30 novembre 1999 (Région flamande) ; vu la loi du 1er mai 2006 portant assentiment au Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la réduction de l'acidification, de l'eutrophisation et de l'ozone troposphérique, fait à Göteborg le 30 novembre 1999 (autorité fédérale) ; vu l'ordonnance du 12 juillet 2007 portant assentiment au Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la réduction de l'acidification, de l'eutrophisation et de l'ozone troposphérique, avec annexes, signés à Göteborg le 30 novembre 1999 (le protocole de Göteborg) (Région de Bruxelles-Capitale) ;	op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999 (Vlaamse gewest); gelet op de wet van 1 mei 2006 houdende instemming met het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefmilieu, gedaan te Göteborg op 30 november 1999 (federale overheid); gelet op de ordonnantie van 12 juli 2007 houdende instemming met het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999 (het protocol van Göteborg) (Brussels hoofdstedelijk gewest);
Vu la décision de la Conférence interministérielle de l'Environnement du 16 juin 2000, point 1 en matière de la répartition des plafonds d'émissions, fixés à la directive 2001/81/CE, entre les régions ;	Gelet op de beslissing van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 16 juni 2000, punt 1 inzake de verdeling van de emissieplafonds vastgesteld in richtlijn 2001/81/EG, over de gewesten;
Vu la décision de la Conférence interministérielle de l'Environnement du 27 avril 2012 en matière de la répartition des plafonds d'émissions fixés au protocole de Göteborg amendé ;	Gelet op de beslissing van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 27 april 2012 inzake de verdeling van de emissieplafonds vastgesteld in het geamendeerde protocol van Göteborg;
Considérant que la Belgique a ratifié le protocole de Göteborg le 13 septembre 2007 ;	Overwegende dat België het protocol van Göteborg geratificeerd heeft op 13 september 2007;
Considérant que le caractère mixte du protocole de Göteborg a été constaté au sein du groupe de travail « traités mixtes » du 22 septembre 2000 et que le protocole est une convention juridiquement contraignante ; que le caractère mixte des amendements a été constaté au sein du groupe de travail « traités mixtes » du 25 février 2014 ;	Overwegende dat het gemengd karakter van het protocol van Göteborg werd vastgesteld in de Werkgroep Gemengde Verdragen van 22 september 2000 en dat het protocol een juridisch bindende overeenkomst is; dat het gemengd karakter van de amenderingen werd vastgesteld in de Werkgroep Gemengde Verdragen van 25 februari 2014;
Considérant que les compétences en ce qui concerne la politique relative à l'environnement sont conférées pour la plupart aux régions ; que l'établissement d'inventaires des émissions est également une compétence régionale ; que l'élaboration de normes de produit est cependant une compétence fédérale ;	Overwegende dat de bevoegdheden met betrekking tot beleid rond leefmilieu grotendeels aan de gewesten zijn toegekend; dat ook het opstellen van emissie-inventarissen een gewestelijke bevoegdheid is; dat het uitwerken van productnormen evenwel een federale bevoegdheid is;

Considérant que l'Organe exécutif de la Convention LRTAP a atteint, le 4 mai 2012, un accord sur l'amendement du protocole de Göteborg au moyen des décisions 2012/1 et 2012/2 ; que l'amendement du protocole de Göteborg au sein de la Convention LRTAP reprend pour la Belgique les réductions suivantes à partir de 2020, exprimées en pourcentages, par rapport à 2005 : 43% pour SO ₂ , 41% pour NO _x , 2% pour NH ₃ , 21% pour COV et 20% pour PM _{2,5} ;	Overwegende dat het Uitvoerend Orgaan van het LRTAP-verdrag op 4 mei 2012 een akkoord heeft bereikt over de amendering van het protocol van Göteborg middels de beslissingen 2012/1 en 2012/2; dat bij de amendering van het protocol van Göteborg binnen het LRTAP-verdrag voor België volgende procentuele reducties vanaf 2020 ten opzichte van 2005 zijn opgenomen: 43% voor SO ₂ , 41% voor NO _x , 2% voor NH ₃ , 21% voor VOS en 20% voor PM _{2,5} ;
Considérant que l'autorité fédérale et les régions doivent prendre, ensemble, des initiatives politiques et des mesures visant à réduire l'émission de polluants atmosphériques, afin de pouvoir respecter les engagements du protocole de Göteborg visant à réduire l'émission de polluants atmosphériques et à protéger l'environnement et la santé publique ;	Overwegende dat de federale overheid en de gewesten samen beleidsinitiatieven en maatregelen moeten nemen om de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen te verminderen, teneinde de verbintenissen uit het protocol van Göteborg om de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen te verminderen te kunnen nakomen en het leefmilieu en de volksgezondheid te beschermen;
Considérant que la Région de Bruxelles-Capitale, la Région flamande et la Région wallonne ont signé un accord de coopération en matière de contrôle des émissions atmosphériques et de structuration des données ;	Overwegende dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse gewest een samenwerkingsovereenkomst ondertekenden inzake het toezicht op emissies in de lucht en op de structurering van de gegevens;
L'État fédéral, représenté par le Gouvernement fédéral, en la personne du Premier Ministre et de la Ministre de l' Environnement ;	De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Federale Regering, in de persoon van de Eerste Minister en de Minister van Leefmilieu ;
La Région flamande, représentée par le Gouvernement flamand, en la personne de son Ministre-Président et de la Ministre de l'Environnement, de la Nature et de l' Agriculture ;	Het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van haar Minister-President en de Minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;
La Région wallonne, représentée par le Gouvernement wallon, en la personne de son Ministre-Président et du Ministre de l' Environnement et de l' Aménagement du Territoire;	Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering, in de persoon van haar Minister-President en de Minister van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening;
La Région de Bruxelles-Capitale, représentée par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, en la personne de son Ministre-Président et de la Ministre chargée de l' Environnement ;	Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, vertegenwoordigd door de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, in de persoon van haar Minister-President en de Minister belast met Leefmilieu;
ONT CONVENU CE QUI SUIIT :	KWAMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

Chapitre Ier - Objectifs et définitions	Hoofdstuk I – Doelstellingen en definities
Article 1er. Le présent accord de coopération concerne la répartition des efforts entre les régions et l'autorité fédérale pour atteindre les objectifs, repris à l'annexe II jointe au protocole de Göteborg à la Convention LRTAP, tels qu'amendés par la décision 2012/2 du 4 mai 2012 de l'Organe exécutif de la Convention précitée.	Artikel 1. Dit samenwerkingsakkoord betreft de verdeling van de inspanningen over de gewesten en de federale overheid, voor het bereiken van de doelstellingen, opgenomen in bijlage II bij het protocol van Göteborg bij het LRTAP-verdrag, zoals geamendeerd door de beslissing 2012/2 van 4 mei 2012 van het Uitvoerend Orgaan van dat verdrag.
Art. 2. Dans le présent accord de coopération, on entend par :	Art. 2. In dit samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:
1° protocole : le Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la réduction de l'acidification, de l'eutrophisation et de l'ozone troposphérique, tel qu'amendé le 4 mai 2012 ;	1° protocol: het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake vermindering van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau zoals geamendeerd op 4 mei 2012;
2° plafond d'émissions : la quantité maximale autorisée, en tonnes, d'un polluant (SO ₂ , NO _x , VOS, PM _{2,5} , NH ₃) qui peut être émise, à partir de 2020, par année calendaire, conformément à l'annexe II du protocole ; pour la définition des polluants, il est fait référence aux définitions du protocole ;	2° emissieplafond: de maximaal toegelaten hoeveelheid in ton van een pollutant (SO ₂ , NO _x , VOS, PM _{2,5} , NH ₃) die vanaf 2020 per kalenderjaar mag worden uitgestoten overeenkomstig bijlage II van het protocol; voor de definitie van de polluenten wordt verwezen naar de definities uit het protocol;
3° année de référence : l'année 2005 ;	3° referentiejaar: het jaar 2005;
4° mécanismes de flexibilité : les mécanismes décrits à la décision 2012/3 de l'Organe exécutif de la Convention LRTAP, permettant d'adapter les objectifs du protocole ou l'évaluation des objectifs dans les situations décrites à la présente décision ;	4° flexibiliteitsmechanismen: mechanismen beschreven in beslissing 2012/3 van het Uitvoerend Orgaan van het LRTAP-verdrag, dat toelaat om de doelstellingen van het protocol of de evaluatie van de doelstellingen aan te passen in de in deze beslissing beschreven situaties;
5° RF : la Région flamande ;	5° VG: het Vlaamse Gewest;
6° RW : la Région wallonne ;	6° WG: het Waalse Gewest;
7° RBC : la Région de Bruxelles-Capitale	7° BHG: het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
8° CELINE : la cellule interrégionale de l'environnement	8° IRCEL: de intergewestelijke cel voor het leefmilieu
Chapitre II - Plafonds d'émissions	Hoofdstuk II – Emissieplafonds

Art. 3. Les plafonds d'émissions belges relatifs qui sont repris au protocole résultent en les objectifs absolus suivants, sur la base de l'inventaire des émissions pour l'année de référence tel qu'il est connu à la signature du protocole,:

	Émission 2005 (kt)	plafond d'émissions relatif à partir de 2020 (% par rapport à 2005)	plafond d'émissions absolu à partir de 2020 (kt)
NO _x	291,0	41%	171,7
SO ₂	145,2	43%	82,8
PM _{2,5}	24,4	20%	19,5
COV	142,7	21%	112,7
NH ₃	71,3	2%	69,9

Art. 3. De relatieve Belgische emissieplafonds die opgenomen zijn in het protocol, resulteren, op basis van de emissie-inventaris voor het referentiejaar zoals die gekend is bij de ondertekening van het protocol, in de volgende absolute doelstellingen:

	Emissie 2005 (kton)	relatief emissieplafond vanaf 2020 (% t.o.v. 2005)	absoluut emissieplafond vanaf 2020 (kton)
NO _x	291,0	41%	171,7
SO ₂	145,2	43%	82,8
PM _{2,5}	24,4	20%	19,5
VOS	142,7	21%	112,7
NH ₃	71,3	2%	69,9

Ces objectifs relatifs doivent être remplis à partir de 2020.

Aan deze relatieve doelstellingen moet vanaf 2020 voldaan worden.

Art. 4. § 1er. Les plafonds d'émissions absolus tels que visés à l'article 3 sont répartis entre les régions comme suit :

Art. 4. §1. De absolute emissieplafonds als vermeld in artikel 3 worden als volgt verdeeld over de gewesten:

	RF	RBC	RW	Total
	2020 (kt)	2020 (kt)	2020 (kt)	2020 (kt)
NO _x	97,7	4,4	68,0	170,2
SO ₂	45,3	2,0	25,9	73,2
PM _{2,5}	9,8	0,3	7,6	17,7
COV	71,7	4,6	35,8	112,1
NH ₃	41,8	0,0	25,3	67,1

	VG	BHG	WG	Totaal
	2020 (kton)	2020 (kton)	2020 (kton)	2020 (kton)
NO _x	97,7	4,4	68,0	170,2
SO ₂	45,3	2,0	25,9	73,2
PM _{2,5}	9,8	0,3	7,6	17,7
VOS	71,7	4,6	35,8	112,1
NH ₃	41,8	0,0	25,3	67,1

§2. Les plafonds sont basés sur les combustibles utilisés dans le secteur du transport.

§2. De emissieplafonds zijn gebaseerd op de hoeveelheid gebruikte brandstof in de transportsector.

Chapitre III - Obligations des régions

Hoofdstuk III – Verplichtingen van de gewesten

Art. 5. Les régions prennent les mesures nécessaires afin de veiller à ce que les plafonds d'émissions qui leurs ont été attribués, visés au § 1er de l'article 4, soient respectés à partir de 2020, tenant compte des dispositions de l'article 7 et 8.

Art. 5. De gewesten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de hen toegekende emissieplafonds vermeld in Artikel 4, §1 gerespecteerd worden vanaf 2020, rekening houdend met de bepalingen uit artikel 7 en 8.

Art. 6. § 1er. Les régions veillent à ce que leur inventaire des émissions soit toujours d'actualité et tiennent compte des informations scientifiques

Art. 6. §1. De gewesten zorgen ervoor dat hun emissie-inventaris steeds actueel is en rekening houdt met de meest recente wetenschappelijke

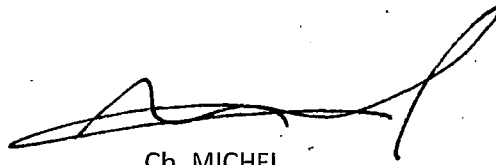
et des directives internationales de rapportage les plus récentes.	informatie en met de internationale rapporteringsrichtlijnen.
§ 2. Lorsqu'une région adapte sa méthodologie pour l'inventaire des émissions de NO _x , SO ₂ , PM _{2,5} , COV ou NH ₃ et que cela résulte en une modification importante de ses émissions totales, cette région en informera les autres régions lors de la prochaine réunion du groupe de travail « Émissions » du Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement.	§2. Wanneer een gewest zijn methodologie voor de inventarisatie van de emissies van NO _x , SO ₂ , PM _{2,5} , VOS of NH ₃ aanpast en dit leidt tot een belangrijke wijziging van zijn totale emissies, zal dat gewest de andere gewesten hierover informeren op de volgende vergadering van de Werkgroep Emissies van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid.
Art. 7. Lorsqu'une région révisé son estimation des émissions de l'année de référence et que, suite à cela, l'objectif absolu en matière d'émissions pour la Belgique est adapté, l'objectif absolu en matière d'émissions pour la région qui adapte son estimation des émissions pour l'année de référence est adapté selon la formule :	Art. 7. Indien een gewest zijn emissie-inschatting van het referentiejaar herziet, en ten gevolge hiervan de absolute emissiedoelstelling voor België wordt aangepast, wordt de absolute emissiedoelstelling voor het gewest dat zijn emissie-inschatting voor het referentiejaar aanpast, aangepast volgens de formule:
$PL_{a,x} = PL_{a,x}^0 + (EREF_{a,x} - EREF_{a,x}^0) \times (1 - RP_x)$	$PL_{a,x} = PL_{a,x}^0 + (EREF_{a,x} - EREF_{a,x}^0) \times (1 - RP_x)$
Où :	Waarbij:
$PL_{a,x}$: plafond d'émissions pour la région a pour le polluant x pour 2020 (kt/an)	$PL_{a,x}$: emissieplafond voor gewest a voor polluent x voor 2020 (kton/jr)
$PL_{a,x}^0$: plafond d'émissions pour la région a pour le polluant x pour 2020 tel que fixé à l'approbation du protocole amendé du 4 mai 2012 (y.compris les émissions du transport) (kt/an)	$PL_{a,x}^0$: emissieplafond voor gewest a voor polluent x voor 2020 zoals vastgesteld bij de goedkeuring van het geamendeerd protocol van 4 mei 2012 (inclusief transportemissies) (kton/jr)
$EREF_{a,x}$: émissions actualisées pour l'année de référence du polluant x dans la région a (kt/an)	$EREF_{a,x}$: geactualiseerde emissie voor het referentiejaar van polluent x in gewest a (kton/jr)
$EREF_{a,x}^0$: émissions pour l'année de référence du polluant x dans la région a telles que fixées à l'approbation du protocole amendé du 4 mai 2012 (émissions régionales utilisées pour le rapportage sur les émissions LRTAP 02/2012) (kt/an)	$EREF_{a,x}^0$: emissie voor het referentiejaar van polluent x in gewest a zoals vastgesteld bij de goedkeuring van het geamendeerd protocol van 4 mei 2012 (gewestelijke emissies gebruikt voor emissierapportering LRTAP 02/2012) (kton/jr)
RP_x : plafond relatif pour le polluant x tel que fixé pour la Belgique à l'approbation du protocole amendé du 4 mai 2012 (en %)	RP_x : relatif plafond voor polluent x zoals vastgesteld voor België bij de goedkeuring

	van het geamendeerd protocol van 4 mei 2012 (in %)			
Les valeurs pour $EREF_{a,x}^0$ et RP_x sont données dans le tableau ci-dessous. Les valeurs de $PL_{a,x}^0$ sont mentionnées au paragraphe 1er de l'article 4.				
De waarden voor $EREF_{a,x}^0$ en RP_x worden in onderstaande tabel gegeven. De waarden van $PL_{a,x}^0$ worden vermeld in paragraaf 1 van artikel 4.				
	$EREF_{a,x}^0$			RP_x
	RF	RBC	RW	
NO _x	168,8	7,4	114,9	41%
SO ₂	99,4	1,4	44,4	43%
PM _{2,5}	13,3	0,4	10,7	20%
COV	91,7	6,0	45,0	21%
NH ₃	44,9	0,1	26,3	2%
	$EREF_{a,x}^0$			RP_x
	VG	BHG	WG	
NO _x	168,8	7,4	114,9	41%
SO ₂	99,4	1,4	44,4	43%
PM _{2,5}	13,3	0,4	10,7	20%
VOS	91,7	6,0	45,0	21%
NH ₃	44,9	0,1	26,3	2%
Art. 8. § 1er. Lorsqu'une région ne respecte pas son plafond d'émissions pour un polluant, elle en informera les autres autorités, au plus tard un mois avant que les données des émissions doivent être rapportées. Au premier abord, la région en question vérifie si ce dépassement donne lieu à un dépassement du plafond d'émissions de ce polluant pour la Belgique. Lorsque tel est le cas, la région concernée vérifiera dans une phase suivante si elle est éligible à faire usage des mécanismes de flexibilité et plus particulièrement si elle répond à un des critères tels que fixés au paragraphe 6 de la décision 2012/3 de l'Organe exécutif de la Convention LRTAP. Elle élaborera ensuite une proposition d'approche (faire usage des mécanismes de flexibilité ou non) et la présentera pour discussion au Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement.				
Art. 8. §1. Als een gewest zijn emissieplafond voor een pollutant niet naleeft zal het dit, ten laatste een maand vóór de emissiegegevens moeten gerapporteerd worden, aan de andere overheden melden. Het gewest in kwestie gaat in eerste instantie na of deze overschrijding aanleiding geeft tot een overschrijding van het emissieplafond voor die pollutant voor België. Als dat het geval is zal het betrokken gewest in een volgende stap nagaan of het in aanmerking komt om gebruik te kunnen maken van de flexibiliteitsmechanismen en meer bepaald of het voldoet aan één van de criteria zoals vastgelegd in paragraaf 6 van beslissing 2012/3 van het Uitvoerend Orgaan van het LRTAP-verdrag. Het zal vervolgens een voorstel tot aanpak (al dan niet gebruik maken van de flexibiliteitsmechanismen) uitwerken en ter bespreking voorleggen aan het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid.				
§ 2. Lorsqu'il est fait appel aux mécanismes de flexibilité, la justification de l'application des mécanismes de flexibilité sera élaborée au sein du Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement. Avant le 10 février de l'année de rapportage concernée, cette justification sera communiquée à CELINE, qui en assure la notification au secrétariat de la Convention LRTAP.				
§2. Indien beroep wordt gedaan op de flexibiliteitsmechanismen zal binnen het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid de verantwoording voor het toepassen van de flexibiliteitsmechanismen worden uitgewerkt. Deze verantwoording zal vóór 10 februari van het betrokken rapporteringsjaar worden overgemaakt aan IRCEL dat instaat voor de notificatie ervan aan het secretariaat van het LRTAP-verdrag.				

Art. 9. A la demande de l'autorité fédérale, les régions fournissent les informations nécessaires, et qui sont en leur possession, pour évaluer les couts et bénéfices des mesures qu' envisage l'autorité fédérale.	Art. 9. Op verzoek van de federale overheid bezorgen de gewesten de nodige informatie waarover zij beschikken, om de kosten en baten van de maatregelen die de federale overheid overweegt te beoordelen.
Chapitre IV – Contribution de l'autorité fédérale à l'effort des régions	Hoofdstuk IV - Verplichtingen van de federale overheid
Art. 10. § 1er. Dans les limites de ses compétences, l'autorité fédérale prend des mesures qui contribuent à une réduction des émissions des polluants SO ₂ , NO _x , PM _{2,5} , NH ₃ et COV.	Art. 10. §1. De federale overheid neemt binnen haar bevoegdheden maatregelen die bijdragen tot een reductie van de emissies van de pollutanten SO ₂ , NO _x , PM _{2,5} , NH ₃ en VOS.
§ 2. En exécution de paragraphe 1, l'autorité fédérale prend les mesures suivantes afin de réduire les émissions des polluants visés au présent article pour le secteur du transport :	§2. In uitvoering van paragraaf 1 worden door de federale overheid volgende maatregelen genomen om de emissies van de in dit artikel vermelde pollutanten voor de transportsector te verminderen:
- Veiller à adapter la fiscalité liée au transport, carburants et combustibles en vue de rencontrer les objectifs du protocole de Göteborg révisé et en cohérence et concordance notamment de timings avec les fiscalités régionales en la matière. A terme il convient que les externalités négatives relatives à la santé publique et à l'environnement soient internalisées.	- Zorgen voor een aanpassing van de fiscaliteit inzake transport en brandstoffen om zo de doelstellingen uit het geamendeerde protocol van Göteborg na te leven en dit op een manier die samenhangt en consistent is met de gewestelijke fiscaliteit terzake. Op termijn moet zo de negatieve impact op de volksgezondheid en op het leefmilieu geïnternaliseerd worden;
- Les accises sur le diesel sont augmentés par l'application du cliquet, sans effet sur le remboursement du diesel professionnel;	- De accijnzen op diesel worden verhoogd met toepassing van het cliquetsysteem, zonder effect op de terugbetaling van de professionele diesel;
- Une étude de l' impact de la réforme des taxes sur l'énergie en fonction de l'émission de substances nocives, en évitant des effets négatifs sur la compétitivité des entreprises;	- Een onderzoek naar de hervorming van de energiebelastingen in functie van de uitstoot van schadelijke stoffen, waarbij ongunstige effecten op de competitiviteit van ondernemingen vermeden worden;
- Assurer l'exemplarité des flottes de véhicules publics et leur utilisation rationnelle par la prise en compte de seuils Ecoscore dans les marchés publics et la promotion de l'éco-conduite auprès des conducteurs de ces véhicules;	- Als overheid een goed voorbeeld stellen met het eigen wagenpark en het rationeel gebruik ervan door bij openbare aanbestedingen de Ecoscore-drempels in rekening te brengen en zuinig rijden bij de bestuurders van die voertuigen aan te moedigen;

- Défendre au niveau européen l'adoption de tests d'homologation plus représentatifs de la consommation et émissions réelle,	- Op Europees niveau pleiten voor homologatietests die beter het werkelijke verbruik en de werkelijke emissies weerspiegelen;
- Transmettre au Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement les quantités de carburants annuellement vendues en Belgique sur base de la perception des accises aux fins du rapportage à l'UNECE,	- De jaarlijks verkochte brandstofhoeveelheden in België, berekend op basis van de ontvangen accijnzen, doorgeven aan het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid met het oog op de rapportering aan UNECE;
- Transmettre au Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement les informations relatives aux immatriculations nécessaires pour le rapportage aux fins du rapportage à l'UNECE.	- Doorgeven aan het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid van gegevens met betrekking tot de registratie van voertuigen vereist voor de rapportering aan UNECE.
- Adopter et mettre en œuvre un programme de mesures fédérales 2015-2020 sur la qualité de l'air.	- Goedkeuring en uitvoering van een plan met federale maatregelen 2015-2020 met betrekking tot luchtkwaliteit.
§ 3. Lors de l'élaboration de sa politique, l'autorité fédérale assure autant que possible que cette politique ne produit pas d'effets défavorables sur les émissions des polluants visés au présent article.	§3. Bij het uitwerken van haar beleid zorgt de federale overheid er zo veel mogelijk voor dat dit beleid geen nadelige effecten heeft op de emissies van de in dit artikel vermelde polluenten.
Chapitre V - Suivi et rapportage	Hoofdstuk V – Opvolging en rapportering
Art. 11. Le suivi des obligations se fait au moyen des émissions régionales qui sont utilisées pour le rapportage annuel des émissions à la Convention LRTAP qui doit avoir lieu avant le 15 février. Ces rapports régionaux et le respect des objectifs seront discutés lors de la prochaine réunion du Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement qui a lieu après le rapportage à la Convention LRTAP.	Art. 11. De opvolging van de verplichtingen gebeurt middels de gewestelijke emissies die gebruikt worden voor de jaarlijkse rapportering van de emissies aan het LRTAP-verdrag die voor 15 februari moet gebeuren. Deze gewestelijke rapporteringen en de naleving van de doelstellingen zullen besproken worden op de eerstvolgende vergadering van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid die plaats vindt na de rapportering aan het LRTAP-verdrag.
Les parties peuvent à tout moment demander des informations sur l'état d'avancement relatif à l'exécution du présent accord de coopération par les autres parties au moyen du Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement.	De partijen kunnen op elk moment informatie vragen over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van dit samenwerkingsakkoord door de andere partijen door middel van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid.

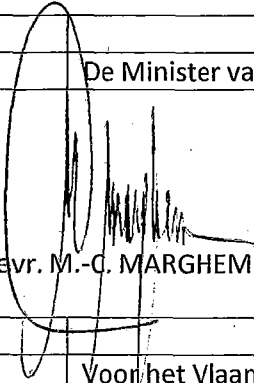
Chapitre VI - Dispositions finales	Hoofdstuk VI – Slotbepalingen
Art. 12. Des litiges éventuels entre les parties concernant l'interprétation ou l'exécution du présent accord de coopération sont tranchés au sein du Comité de Coordination de la Politique Internationale de l'Environnement ou, lorsqu'une solution ne peut y être trouvée, au sein de la Conférence interministérielle pour l'Environnement et, le cas échéant, au sein du comité de concertation. Lorsqu'aucune solution n'est trouvée, le litige est soumis à une juridiction, telle que visée à l'article 92bis, § 5 et § 6, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles. Les membres sont indiqués respectivement par le Conseil des Ministres, le Gouvernement flamand, le Gouvernement wallon et le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale. Les frais de fonctionnement de la juridiction sont pris en charge de manière égale par les parties contractantes. .	Art. 12. Eventuele geschillen onder de partijen over de interpretatie of de uitvoering van dit samenwerkingsakkoord worden beslecht in het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid of, als daar geen oplossing wordt gevonden, in de Interministeriële Conferentie voor het Leefmilieu, en, in voorkomend geval, binnen het overlegcomité. Wordt er geen oplossing gevonden, dan wordt het geschil voorgelegd aan een rechtscollege, zoals bedoeld in artikel 92bis, §§5 en 6, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. De leden worden respectievelijk aangewezen door de ministerraad, de Vlaamse regering, de Waalse regering en de Brusselse Hoofdstedelijke regering. De werkingskosten van het rechtscollege worden gelijk ten laste genomen van de contracterende partijen.
Art. 13. Le présent accord de coopération est conclu pour une durée indéterminée.	Art. 13. Dit samenwerkingsakkoord wordt voor onbepaalde duur gesloten.
Chaque partie contractante peut résilier l'accord de coopération moyennant l'observation d'un délai de préavis de 12 mois.	Elke contracterende partij kan het samenwerkingsakkoord opzeggen mits ze een opzegtermijn van 12 maanden in acht neemt.
Art. 14. Le présent accord de coopération entre en vigueur dès que les législateurs fédéraux et régionaux concernés ont exprimé leur assentiment. L'Accord est publié au Moniteur belge par les services du Premier Ministre, à la demande de la partie contractante dont le législateur a exprimé son assentiment à l'accord comme dernier.	Art. 14. Dit samenwerkingsakkoord treedt in werking zodra de betrokken federale en gewestelijke wetgevers hun instemming hebben gegeven. Het Akkoord wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad door de diensten van de Eerste Minister, op aanvraag van de contracterende partij waarvan de wetgever als laatste zijn instemming met het akkoord heeft gegeven.
Fait à Bruxelles le, en autant d'exemplaires qu'il y a des parties contractantes.	Opgemaakt te Brussel op, in evenveel exemplaren als er contracterende partijen zijn.
Pour l'État fédéral,	Voor de Federale Staat,
Le Premier Ministre,	De Eerste Minister,

Ch. MICHEL

La Ministre de l' Environnement,

De Minister van Leefmilieu,

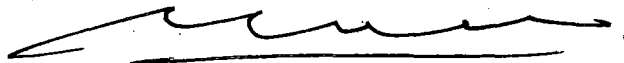
Mme. / Mevr. M.-C. MARGHEM

Pour la Région flamande,

Voor het Vlaamse Gewest,

Le Ministre-Président du Gouvernement
flamand,

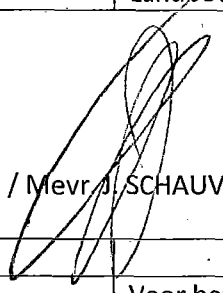
De Minister-President van de Vlaamse Regering,

G. BOURGEOIS

La Ministre flamande de l'Environnement, de la
Nature et de l' Agriculture,

De Vlaamse Minister van Omgeving, Natuur en
Landbouw,

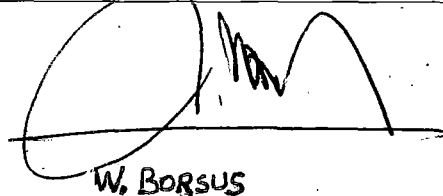
Mme. / Mevr. J. SCHAUVLIEGE

Pour la Région wallonne,

Voor het Waalse Gewest,

Le Ministre-Président du Gouvernement wallon,

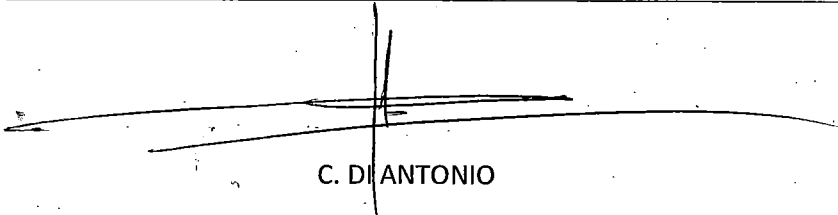
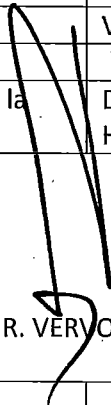
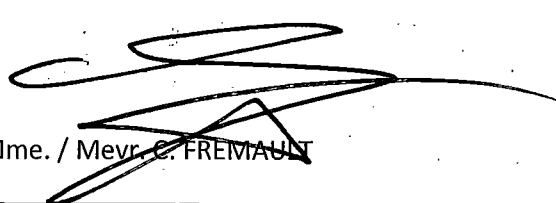
De Minister-President van de Waalse Regering,

W. BORSUS

Le Ministre wallon de l' Environnement et de l'
Aménagement du Territoire,

De Waalse Minister van Leefmilieu en
Ruimtelijke Ordening,

 C. DI ANTONIO	
Pour la Région de Bruxelles-Capitale,	Voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest,
Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,	De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
 R. VERVOORT	
La Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargée de l' Environnement,	De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Leefmilieu,
 Mme. / Mevr. C. FREMAUX	